

UMEÅ UNIVERSITET

HANDLÄGGNINGSSORDNING - ÖVERKLAGANDEN

Typ av dokument:	<i>Handläggningsordning</i>
Datum:	<i>2019-12-03</i>
Dnr:	<i>FS 1.1-1608-19</i>
Beslutad av:	<i>Rektor</i>
Giltighetstid:	<i>Tillsvidare</i>
Område:	<i>Beslutsstruktur, delegation och organisation, Grund- och avancerad nivå</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Universitetsledningens kansli</i>
Ersätter dokument:	<i>--</i>

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Handläggningsordning - överklaganden	1
Sammanfattning.....	5
Inledning	5
1. Vad är ett överklagande?	6
1.1 Handlingen innehåller ordet "överklagande" eller liknande	6
1.2 Handlingen innehåller inte ordet "överklagande" eller liknande.....	6
1.3 Överklagande eller omprövning?.....	6
2. Vilka beslut får överklagas?	7
2.1 Allmänt om vilka beslut som kan överklagas.....	7
2.2 Vem prövar om ett beslut kan överklagas?.....	7
2.3 Överklagbara beslut.....	8
3 Vem får överklaga?	13
3.1 Den vars situation beslutet påverkar på ett inte obetydligt sätt.....	13
3.2 Vem prövar om en person har rätt att överklaga ett beslut?.....	13
4 Överklagandehänvisning	14
4.1 Allmänt.....	14
4.2 Särskilda bestämmelser för anställningsärenden	14
5 Hur och vart överklagas ett beslut?	16
5.1 Hur överklagas ett beslut?	16
5.2 Vart överklagas ett beslut?	16
6 Rättelse och ändring av beslut.....	17
6.1 Rättelse av skrivfel och liknande förbiseendefel	17
6.2 Ändring av beslut.....	17
När en myndighet ska ändra ett beslut.....	18
När en myndighet får ändra ett beslut.....	19
När en myndighet får ändra ett beslut som har överklagats	19
Ingen tidsgräns	20
Vem kan ta initiativ till ändring?	20
Begäran om ändring eller överklagande?	20
6.3 Särskilt om anställningsärenden och befordringsärenden	20

UMEÅ UNIVERSITET

7	Rättidsprövning	21
7.1	Överklagandetidens längd	21
7.2	Ändring av beslut och rättidsprövning.....	22
7.3	Vad ska universitetet göra om överklagandet har kommit in för sent?	22
	Överklagandet ska avvisas	22
	Felaktig eller ofullständig överklagandehänvisning och felaktigt överlämnande till överinstans.....	22
7.4	Vad ska universitetet göra om överklagandet har kommit in i rätt tid?	23
8	Överlämna överklagandet till överinstansen – med eller utan yttrande?	24
8.1	När ska överklagandet överlämnas till överinstansen?.....	24
	Förutsättningar för överlämnande	24
	Inom vilken tid ska överlämnandet ske?	24
8.2	Överlämna med eller utan yttrande?.....	24
	Kan man överlämna yttrandet senare?.....	25
8.3	Vilket innehåll ska ett yttrande ha?.....	25
	Inställning.....	25
	Bedömning.....	26
	Bestämmelser.....	26
	Bakgrund.....	26
	Information eller upplysningar	27
8.4	Överinstansens begäran om yttrande.....	27
9	Återkallelse av ett överklagande	28
9.1	Allmänt om återkallelse.....	28
9.2	Hur ska återkallelse ske?	28
9.3	När kan återkallelse ske?	28
9.4	Överinstansen prövar återkallelsen.....	28
9.5	Vad gäller om någon ångrar sin återkallelse?	29
10	Återförvisning av ett överklagande	30
10.1	Allmänt om återförvisning	30
10.2	Varför återförvisas ett ärende?	30
	Ytterligare utredning behövs	30
	Bristar i beslutet.....	31

UMEÅ UNIVERSITET

	Felaktig avvisning	31
	Bristande kommunikering	31
	Nya yrkanden i överinstansen	31
	Nya uppgifter i överinstansen.....	31
11	Diarieföring.....	32
12	Källhänvisningar	32
	Bilaga 1 – Exempel på överklagandehänvisning.....	33
	Bilaga 2 – Exempel på avvisningsbeslut	35

UMEÅ UNIVERSITET

Sammanfattning

Denna handläggningsordning behandlar de bestämmelser som styr Umeå universitets hantering av överklaganden och grundas på förvaltningslagen (2017:900) – FL - och bestämmelser som följer av den.

Hantering av *anmälningar* till Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och Justitieombudsmannen (JO) behandlas inte inom ramen för denna handläggningsordning. Vad avser Diskrimineringsombudsmannen (DO) hanterar denna handläggningsordning endast *överklaganden* av beslut till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) där fråga om diskriminering varit föremål för bedömning i universitetets beslut, inte *anmälningar* till DO. Vad avser anställningsförhållanden behandlas endast hantering av överklagande av anställningsbeslut.

De beslut som handläggningsordningen i första hand riktar in sig på är de som fattas och kan överklagas enligt högskolelagen (1992:1434) – HL - och högskoleförordningen (1993:1009) – HF - samt beslut som kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) enligt annan lagstiftning. Stora delar av innehållet är dock tillämpligt även vid överklagande av andra beslut. Handläggningsordningen är avsedd att vara ett stöd i arbetet vid universitetet.

Inledning

Ett överklagande inleds genom att det kommer in en skriftlig begäran till universitetet om att ett beslut ska ändras. När överklagandet kommit in till universitetet ska det diarieföras, se avsnitt 11. Om syftet med skrivelsen är otydligt kan man behöva kontakta den klagande för att säkert kunna bedöma om skrivelsen är ett överklagande, en begäran om ändring av ett beslut eller om det är något annat den klagande vill. Nästa steg är bedöma om beslutet *kan* ändras helt eller delvis. Läs mer i avsnitt 6 nedan om rättelse och ändring av beslut.

Universitetet ska sedan pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, dvs. tre veckor från det att den klagande tog del av beslutet. Detta är det enda formella krav som universitetet får pröva, övriga formella krav prövas av överinstansen. Om överklagandet har kommit in försent ska det avvisas. I *bilaga 2* finns exempel på hur ett avvisningsbeslut kan formuleras. Om överklagandet har kommit in i rätt tid ska det överlämnas till överinstansen med eller utan yttrande från universitetet.

Även om Umeå universitet efter omprövning beslutar att ändra beslutet på det sätt den klagande önskar, ska överklagandet ändå överlämnas till överinstansen. Överklagandet ska då anses omfatta även det nya beslutet. Detta i enlighet med en ny bestämmelse i FL fr.o.m. dess införande den 1 juli 2018.

När Umeå universitet har skickat överklagandet till överinstansen har universitetet skiljt sig från ärendet vilket innebär att universitetet inte längre har möjlighet att pröva saken eller fatta beslut i ärenden.

UMEÅ UNIVERSITET

När överklagandet kommer till överinstansen prövas först om de formella kraven är uppfyllda. Sådan prövning avser om det är fråga om ett överklagande, att beslutet kan överklagas, att personen har rätt att överklaga, att överklagandet har skickats till rätt överinstans m.m. Om dessa förutsättningar är uppfyllda prövar överinstansen om överklagandet ska bifallas eller om det ska avslås, helt eller delvis.

När överinstansen fattat beslut i ärendet skickas det till den klagande och till Umeå universitet.

1. Vad är ett överklagande?

1.1 Handlingen innehåller ordet "överklagande" eller liknande

I normalfallet kommer det in en handling med rubriken "Överklagande" (eller liknande) från en person som fått ett beslut från universitetet som personen inte är nöjd med. Om så är fallet, eller om handlingen är ställd till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) eller förvaltningsrätten, ska handlingen behandlas som ett överklagande.

1.2 Handlingen innehåller inte ordet "överklagande" eller liknande

En handling kan vara ett överklagande även om *ordet* överklagande inte är skrivet i handlingen. Om personen som skickat in handlingen uttrycker sig på ett sådant sätt att det framgår att dennes vilja är att, eller får anses vara, att beslutet ska ändras på något sätt, eller att personen är missnöjd med beslutet kan det vara fråga om ett överklagande. I dessa fall ska en generös bedömning göras. Det kan ibland vara nödvändigt att helt enkelt fråga den personen som skickat in handlingen för att klargöra vad avsikten med formuleringen i handlingen är. Rätten att överklaga ett myndighetsbeslut disponeras ensidigt av den enskilde som berörs av beslutet. Går det inte inom rimlig tid att få klarhet i vad syftet med skrivelsen är, bör skrivelsen behandlas som ett överklagande, om den innehåller någon form av begäran om att beslutet ska ändras.

1.3 Överklagande eller omprövning?

Det kan vara vanskligt att veta om en person vill överklaga ett beslut eller om personen vill begära omprövning av beslutet. Om personen uttryckligen skriver att det är en omprövning han eller hon begär, eller att det tydligt framgår att universitetet förutsätts göra en omprövning finns det sällan anledning att uppfatta skrivelsen som ett överklagande. Om skrivelsen är ställd (adresserad) till ÖNH eller förvaltningsrätten kan man däremot i princip utgå från att det är fråga om ett överklagande. Om en person överklagar ett beslut ska universitetet dock alltid göra en bedömning om en omprövning av beslutet ska göras (jfr avsnitt 6 nedan).

UMEÅ UNIVERSITET

2. Vilka beslut får överklagas?

2.1 Allmänt om vilka beslut som kan överklagas

Av FL framgår att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt (41 §). Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot (42 §).

FL säger alltså inte *specifikt* vilka typer av beslut som kan överklagas. Vilka beslut som kan överklagas framgår i stället av specialförfattningar och av regler som har vuxit fram i praxis. I tabellen i avsnitt 2.3 kan du läsa om vad som gäller för de beslut som universitetet fattar enligt högskolelagen och högskoleförordningen och för de beslut som är fattade av universitetet som kan överklagas till ÖNH enligt andra författningar.

Det är inte bara sådana beslut som innebär att universitetet prövar ett ärende i sak som är möjliga att överklaga. Även beslut om att avskriva ett ärende eller avvisa en ansökan eller ett överklagande kan överklagas. Sådana beslut överklagas till samma instans, inom samma tid och på samma sätt som ett beslut i sak i samma ärende.

För information om *vem* som har rätt att överklaga se avsnitt 3 Vem får överklaga?

2.2 Vem prövar om ett beslut kan överklagas?

Det är inte universitetet som avgör om ett beslut kan överklagas eller inte. Den frågan prövas på eget initiativ av den överinstans som ska pröva överklagandet, d.v.s. ÖNH eller förvaltningsrätten.

Överinstansen prövar både frågan om beslutet är överklagbart (enligt en bestämmelse eller enligt praxis) och själva överklagandet. Om ÖNH eller förvaltningsrätten kommer fram till att beslutet inte kan överklagas, är det ÖNH eller förvaltningsrätten som ska fatta beslut om att avvisa överklagandet.

Överinstansen ska avvisa överklagandet även om beslutet av misstag skulle råka innehålla en överklagandehänvisning.

Frågan om ett beslut är överklagbart prövas före frågan om klaganden har rätt att överklaga beslutet, det vill säga om beslutet har överklagats av rätt person. Om beslutet inte är överklagbart, behöver överinstansen alltså inte pröva om klaganden har rätt att överklaga beslutet.

UMEÅ UNIVERSITET

2.3 Överklagbara beslut

I tabellen nedan framgår vilka beslut som är överklagbara enligt högskolelagen och högskoleförordningen samt vilka beslut som överklagas till ÖNH enligt andra bestämmelser. (Se även bilaga 3 – Vilka beslut kan överklagas till ÖNH?)

Det bör nämnas att det i praxis har förekommit att ett beslut inte har ansetts fattats med stöd av högskoleförordningen utan med stöd av förvaltningslagen, och att beslutet därmed varit överklagbart enligt förvaltningslagen (jfr KamR i Stockholm, mål nr 4546-18, meddelad 2019-01-10). Denna möjlighet till överklagande finns inte med i nedan tabell då det bedöms att förekomsten av sådana situationer för närvarande torde vara ovanliga.

Typ av beslut	Lagrum	Överklagas till	Kommentar
Avskiljande, avstängning och varning			
Beslut om disciplinär åtgärd pga. förseelse enligt 10 kap. 1 § HF	12 kap. 3 § HF och 40 § FL	Allmän förvaltningsdomstol (förvaltningsrätten) som första instans)	Det är enbart disciplinnämndens beslut om avstängning och varning som är överklagbara enligt FL.
Beslut om avstängning pga. obetald studieavgift	13 § förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitetet och högskolor	ÖNH	
Beslut om avskiljande	4 kap. 7 § HL	Allmän förvaltningsdomstol (förvaltningsrätten som första instans)	Högskolans avskiljandenämnd är den myndighet som först prövar avskiljandet (se förordning 2007:989).

UMEÅ UNIVERSITET

Anställning			
Beslut om anställning	12 kap. 2 § p 1 HF	ÖNH	Gäller dock inte för anställning som doktorand. Överklagandeärendet handläggs av HR-specialist eller motsvarande i samråd med jurist. Observera att särskilda regler gäller för handläggningen av överklaganden av sådana ärenden.
Behörighetskrav			
Beslut om att behörighetskrav inte är uppfyllt för antagning	12 kap. 2 § p 3 HF	ÖNH	Gäller antagning till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå; utom till vissa behörighetsgivande lärarutbildningar, se raden nedanför.

Typ av beslut	Lagrum	Överklagas till	Kommentar
Behörighetskrav forts.			
Beslut om att behörighetskrav inte är uppfyllt för antagning till vissa behörighetsgivande lärarutbildningar	31 § 1 förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar lärar- eller förskollärarexamen	ÖNH	Gäller vissa behörighetsgivande lärarutbildningar.
Beslut att inte göra undantag från vissa behörighetsvillkor	12 kap. 2 § p 3 HF	ÖNH	Avser fall där undantag från behörighetskraven i 7 kap. 3 § andra meningen och 28 § andra stycket HF, utom för vissa behörighetsgivande lärarutbildningar, ej ansetts uppfyllda.

UMEÅ UNIVERSITET

Beslut att inte göra undantag från behörighetsvillkor till vissa behörighetsgivande lärarutbildningar	31 § 2 (SFS 2011:689)	ÖNH	Gäller vissa behörighetsgivande lärarutbildningar och avser fall där undantag från behörighetskraven i 7 kap. 3 § andra meningen HF, ej
Tillgodoräknande och befrielse från obligatoriskt utbildningsmoment			
Beslut om tillgodoräknande av utbildning eller yrkesverksamhet	12 kap. 2 § p 4 HF	ÖNH	Gäller ej studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar, se i stället raden nedanför.
Beslut om tillgodoräknande av utbildning eller verksamhet för studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar	31 § 3 (SFS 2011:689)	ÖNH	Enligt 6 kap. 8 § HF Gäller studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar.
Beslut att avslå en begäran om befrielse från ett obligatoriskt utbildningsmoment	12 kap. 2 § p 5 HF	ÖNH	Gäller ej studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar, se i stället raden nedanför.

Typ av beslut	Lagrum	Överklagas till	Kommentar
Tillgodoräknande och befrielse från obligatoriskt utbildningsmoment forts			
Beslut att avslå en begäran om befrielse från ett obligatoriskt utbildningsmoment för studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar	31 § 4 (SFS 2011:689)	ÖNH	Gäller studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar.
Utbildningsbevis			
Beslut att avslå begäran om examensbevis eller kursbevis	12 kap. 2 § p 7 HF	ÖNH	Gäller ej studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar, se i stället raden

UMEÅ UNIVERSITET

Beslut att avslå begäran om examensbevis eller kursbevis för studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar	31 § 5 (SFS 2011:689)	ÖNH	Gäller studenter på vissa behörighetsgivande lärarutbildningar.
Anstånd och studieuppehåll			
Beslut att inte bevilja anstånd med att påbörja utbildning	12 kap. 2 § p 8 HF	ÖNH	Gäller antagna till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå
Beslut att inte bevilja någon att få fortsätta sina studier efter studieuppehåll	12 kap. 2 § p 8 HF	ÖNH	Gäller antagna till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå
Doktoranders resurser och utbildningsbidrag			
Beslut att dra in resurser för en doktorands utbildning	12 kap. 2 § p 6 HF	ÖNH	Enligt 6 kap. 30 § HF
Beslut att doktorand inte får tillbaka resurserna efter indragning	12 kap. 2 § p 6 HF	ÖNH	Enligt 6 kap. 31 § HF
Beslut om återkrav av utbildningsbidrag för doktorander	16 § förordningen (1995:938) om utbildningsbidra	ÖNH	Återkrav enligt 15 § förordningen (1995:938) om utbildningsbidrag för

Typ av beslut	Lagrum	Överklagas till	Kommentar
Diskriminering			
Beslut om utbildning som innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).	4 kap. 18 § diskrimineringslagen	ÖNH	Enligt 1 kap. 4 § 3 diskrimineringslagen. Kan vara att åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning.

UMEÅ UNIVERSITET

Diskriminerande beslut om utbildning om beslutet avser tillträde till utbildning, tillgodoräknande av utbildning, anstånd med studier eller fortsättning av studier efter studieuppehåll, byte av handledare, indragning av handledare och andra resurser vid utbildning på forskarnivå, utbildningsbidrag för doktorander, eller en ingripande åtgärd mot en student	4 kap. 18 § diskrimineringslagen	ÖNH	Enligt 2 kap. 5 § diskrimineringslagen, vilka som omfattas av diskrimineringsförbudet inom utbildningsväsendet Observera att <i>anmälningar</i> till DO avseende tillsyn inte omfattas av denna handläggningsordning.
Beslut som strider mot repressalieförbudet	4 kap. 18 § diskrimineringslagen	ÖNH	Enligt 2 kap. 19 § diskrimineringslagen
Studentkårsärenden			
Beslut att ge sammanslutning ställning som studentkår	10 § studentkårsförordningen	ÖNH	
Beslut att studentkår inte längre ska ha sådan ställning	10 § studentkårsförordningen	ÖNH	

UMEÅ UNIVERSITET

3 Vem får överklaga?

3.1 Den vars situation beslutet påverkar på ett inte obetydligt sätt

Ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Beslutet får överklagas av den som beslutet angår om det har gått honom eller henne emot. Vem som helst kan alltså inte överklaga ett beslut. Det krävs att personen har ett sådant intresse i saken att beslutet påverkar hans eller hennes rättsliga ställning, eller att beslutet gäller ett intresse som har erkänts av rättsordningen. Man kan således inte överklaga i någon annans ställe.

Det är dock sällan några problem att avgöra vem som får överklaga ett beslut. När det gäller beslut som fattas enligt högskolelagen och högskoleförordningen och andra beslut som överklagas till ÖNH har den som beslutet gäller rätt att överklaga beslutet.

3.2 Vem prövar om en person har rätt att överklaga ett beslut?

Det är inte universitetet som prövar om en person har rätt att överklaga ett beslut. Den frågan prövas på eget initiativ av den myndighet eller domstol som ska pröva överklagandet, d.v.s. ÖNH eller förvaltningsrätten.

UMEÅ UNIVERSITET

4 Överklagandehänvisning

4.1 Allmänt

Om universitetet fattar ett beslut som kan överklagas, har universitetet en skyldighet att lämna en underrättelse om hur parten kan överklaga det, dvs. en överklagandehänvisning.

Överklagandehänvisningen ska lämnas i anslutning till beslutet och ska vara skriftlig.

Följande information ska framgå av överklagandehänvisningen:

- Att överklagandet ska vara skriftligt
- Att det i överklagandet ska anges vilket beslut som överklagas och på vilket sätt man vill att beslutet ska ändras
- Hur lång tid parten har på sig att överklaga (ett överklagande ska i de flesta fall ha inkommit till myndigheten inom 3 veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet)
- Vart överklagandet ska skickas (dvs. till universitetet)
- Vilken överinstans som prövar överklagandet och att överklagandet ska ställas (adresseras) dit (observera dock att överklagandet ändå ska skickas till universitetet)

Det är även lämpligt att informera om vad som händer med överklagandet.

Det är inte tillräckligt att bifoga ett informationsblad som hänvisar till en bestämmelse där det framgår att beslutet kan överklagas. Det är inte heller tillräckligt att endast informera om att beslutet är överklagbart och hänvisa till mer information på universitetets webbplats.

I *bilaga 1* finns exempel på hur en överklagandehänvisning kan vara utformad.

4.2 Särskilda bestämmelser för anställningsärenden

För anställningsärenden finns särskilda bestämmelser om hur information om universitetets beslut ska lämnas och om hur man räknar ut tiden för överklagande. Enligt huvudregeln i 7 § första stycket anställningsförordningen (1994:373) ska information om myndighetens beslut om anställning lämnas på myndighetens anslagstavla.

UMEÅ UNIVERSITET

Ett anslag enligt 7 § första stycket anställningsförordningen ska innehålla uppgifter om

1. vilken dag som det sattes upp på anslagstavlan (anslogs)
2. vad som gäller ifråga om överklagande
3. de ev. avvikande meningar som antecknats i protokollet eller i någon annan handling

När informationen enligt 7 § första stycket ska lämnas om ett anställningsbeslut, räknas tiden för överklagande av beslutet från den dag då informationen lämnades på myndighetens anslagstavla (se 22 § anställningsförordningen)

UMEÅ UNIVERSITET

5 Hur och vart överklagas ett beslut?

5.1 Hur överklagas ett beslut?

Ett beslut överklagas skriftligt. Det innebär att ett överklagande kan göras genom vanlig post, e-post eller telefax. En person som ringer till universitetet och vill överklaga ett beslut ska alltså uppmanas att lämna in ett skriftligt överklagande. Att överklagandet ska vara skriftligt framgår av 43 § FL. Det spelar dock ingen roll vilken teknisk form som överklagandet har.

I överklagandet ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som han eller hon begär. Ändringsyrkandet behöver inte vara särskilt tydligt formulerat. Det räcker att yrkandet framgår genom en rimlig och välvillig tolkning av skrivelsen. Det är även möjligt att överklaga "blankt", dvs. bara skriva att man överklagar beslutet och senare utveckla vilken ändring man begär och vilka grunder som åberopas till stöd för överklagandet.

Överklagandet ska ges in till den myndighet som har fattat beslutet (men adresseras till överinstansen, se avsnitt 4). Universitetet ska då bedöma om beslutet ska ändras och ta ställning till om överklagandet kommit in i rätt tid. Läs mer om ändring av beslut i avsnitt 6 och om rättidsprövning i avsnitt 7. Om skrivelsen felaktigt lämnas direkt till överinstansen ska överinstansen hjälpa klaganden genom att överlämna överklagandet till universitetet, se mer om det i avsnitt 7.3.

5.2 Vart överklagas ett beslut?

Alla överklagbara beslut som fattas enligt bestämmelser i högskolelagen och högskoleförordningen överklagas till ÖNH, utom beslut av disciplinnämnd om avstängning och varning. Sådana beslut överklagas i stället till förvaltningsrätten.

Överklagbara beslut i ärenden om lärarexamina, diskriminering, studentkårer, studieavgifter och återkrav av utbildningsbidrag för doktorander överklagas också till ÖNH.

Beslut som överklagas till förvaltningsrätten överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats. Det innebär att beslut som fattas av Umeå universitet överklagas till Förvaltningsrätten i Umeå.

Läs mer i tabellen i avsnitt 2.3 vilka beslut som är överklagbara. I tabellen framgår även vart de överklagbara besluten ska överklagas.

Se bilaga 4 angående vilka handlingar som ska skickas med överklagandet till ÖNH.

UMEÅ UNIVERSITET

6 Rättelse och ändring av beslut

6.1 Rättelse av skrivfel och liknande förbiseendefel

Ett beslut som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av universitetets skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, får rättas av universitetet enligt 36 § FL. Gäller det ett felaktigt beslut om betyg får det rättas enligt 6 kap. 23 § högskoleförordningen.

Det finns inte någon tidsgräns för när rättelse senast får ske, men eftersom rättelsemöjligheten gäller uppenbara oriktigheter är det ovanligt att felet upptäcks lång tid efter det att beslutet fattades.

För att det ska vara fråga om en uppenbar oriktighet och därmed ett s.k. förbiseendefel som kan rättas ska felet kunna upptäckas med normal iakttagelseförmåga och vara odiskutabelt. Felet ska antingen kunna upptäckas genom en granskning av själva beslutet eller vid en enkel jämförelse av handlingarna i ärendet. Som exempel kan nämnas misstag beträffande namn, årtal och belopp. Även i det fall att myndigheten i skälen för beslutet har skrivit att den kan bifalla en ansökan endast med en viss begränsning, men i själva beslutet inte skrivit in begränsningen, är ett exempel på när rättelse kan ske. Bedömningsfel, dvs. fel som beror på bristfällig utredning, felaktig bedömning eller felaktig rättstillämpning, kan inte rättas. Däremot kan sådana fel ibland ändras, se avsnitt 6.2.

Rättelse kan göras på initiativ av universitetet självt eller efter påpekanden av parten eller någon annan. Det finns inte någon skyldighet att rätta ett beslut, men om felet har praktisk betydelse bör universitetet göra det. Bagatellartade fel, t.ex. felstavade namn, behöver alltså inte rättas. Men om en part uttryckligen begär att beslut ska rättas bör universitetet göra det även om universitetet inte själv anser det vara nödvändigt.

Innan beslut fattas ska universitetet ge den som är part tillfälle att yttra sig innan rättelse sker om det inte är obehövligt.

6.2 Ändring av beslut

Av 38 § FL framgår när en myndighet är skyldig att ändra sina beslut. Är det fråga om ett felaktigt beslut om betyg framgår det i stället av 6 kap. 24 § högskoleförordningen när examinatorn är skyldig att ompröva beslutet. Notera att *begreppet* "ompröva" inte längre används i nya FL. Istället används begreppet "ändring av beslut". Efter en begäran om ändring av beslut sker en omprövning som kan komma att leda till ändring av ett beslut.

UMEÅ UNIVERSITET

Utöver dessa bestämmelser finns det även enligt 37 § FL en möjlighet för myndigheten att under vissa förutsättningar ändra fattade beslut. Se mer om det nedan under rubriken "När en myndighet **får** ändra ett beslut".

Omprövning av beslut som kan leda till rättelse eller ändring ska göras av den beslutsfattare vid universitetet som fattade det ursprungliga beslutet. En begäran av part om ändring av beslut ska, som huvudregel, vara skriftlig.

När en myndighet **ska** ändra ett beslut

För att en myndighet ska vara skyldig att ändra ett beslut krävs enligt 38 § FL att

1. beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende pga. att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning,
2. ändringen kan ske snabbt och enkelt, och
3. att ändringen inte blir till nackdel för någon enskild part.

Observera att om det gäller det ett *betygsbeslut* ska ändring ske enligt 6 kap. 24 § HF.

Uppenbart felaktigt

Ändringsskyldigheten gäller bara om det är lätt att konstatera att beslutet är felaktigt, t.ex. genom att det har tillkommit nya omständigheter som inverkar på bedömningen.

Universitetet ska inte behöva göra någon ingående granskning av ett redan avgjort ärende. I samband med ett överklagande ska det vara tillräckligt att läsa igenom överklagandet och det överklagade beslutet och därigenom förstå att beslutet var felaktigt för att det ska finnas en skyldighet att ändra detta.

Snabbt och enkelt

Skyldigheten att ändra ett beslut gäller dessutom bara om ändringen kan göras snabbt och enkelt. Den får inte leda till att det slutliga avgörandet dröjer längre än annars eller till att förfarandet blir krångligare eller dyrare. Skyldigheten att ändra ett beslut gäller normalt inte om det krävs ytterligare utredning i ärendet.

Inte till nackdel för någon enskild part

En ytterligare förutsättning för ändringsskyldighet är att ändringen kan ske utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Det finns alltså inte någon skyldighet att återkalla ett gynnande beslut. Det finns inte heller någon skyldighet att skärpa betungande beslut. Däremot kan det finnas en skyldighet att återkalla eller mildra ett betungande beslut. Det finns dock inte något förbud mot att ändra ett beslut till en parts nackdel. Läs mer om det och om begreppen 'gynnande beslut' och 'betungande beslut' under nästa rubrik "När en myndighet **får** ändra ett beslut".

UMEÅ UNIVERSITET

När en myndighet får ändra ett beslut

Ett gynnande beslut kan i regel inte ändras. Exempel på gynnande beslut är när någon har fått ett tillstånd till något eller erhållit ekonomiskt stöd. Det finns dock tre viktiga undantag från denna regel. Ett gynnande beslut kan ändras om

1. det kommit till därför att den enskilde lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter (som t.ex. vid fusk och plagiat),
2. det finns ett tydligt förbehåll om återkallelse i beslutet eller om det finns ett förbehåll i den författning som ligger till grund för beslutet, eller
3. när tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart, t.ex. vid hälsofara, brandfara och trafikfara.

Betungande beslut, exempelvis förbud och förelägganden, kan ändras i både mildrande och skärpande riktning om det inte finns föreskrifter som i ett visst fall begränsar eller utesluter ändringsmöjligheten.

Ett avslagsbeslut binder inte universitetet för framtiden och kan alltså ändras.

När en myndighet får ändra ett beslut som har överklagats

Ett beslut som har överklagats får ändras av myndigheten enbart i sådana fall som avses i 38 § FL och bara om överklagandet och övriga handlingar i ärendet ännu inte har överlämnats till den högre instans som ska pröva överklagandet.

Om universitetet kommer fram till att beslutet inte ska ändras behöver universitetet inte fatta något formellt beslut. Det räcker att informera överinstansen om att universitetet inte har funnit skäl att ändra beslutet enligt 38 § FL, se avsnitt 8.3 under rubriken "Vilket innehåll ska ett yttrande ha?".

Om universitetet kommer fram till att beslutet kan ändras *delvis* (delvis bifall) fattar universitetet ett nytt beslut och överlämnar det tillsammans med överklagandet till överinstansen.

Om universitetet kommer fram till att det överklagade beslutet **ska** ändras *helt* (fullt bifall), ska universitetet fatta ett nytt beslut och överlämnar även detta tillsammans med det ursprungliga beslutet till överinstansen. Således förfaller inte överklagandet för att universitetet har ändrat sitt beslut utan överklagandet anses då omfatta det nya beslutet. Den klagande behöver alltså inte överklaga det nya beslutet för att det ska omfattas av ÖNH:s prövning. Det innebär att det blir överinstansens sak att avgöra i vilken utsträckning klagandens önskemål får anses tillgodosedda genom universitets bifall. Detta är en nyhet sedan nya FL trädde i kraft den 1 juli 2018.

UMEÅ UNIVERSITET

Ingen tidsgräns

Det finns inte någon tidsgräns för när ändring senast får ske. Ett ändringsbeslut kan därför fattas när som helst.

Vem kan ta initiativ till ändring?

Ändring kan göras på initiativ av universitetet självt, efter en begäran om omprövning av beslutet av parten eller efter påpekande från någon annan. En sådan begäran ska, som huvudregel, vara skriftlig. En begäran om ändring *utan* samband med ett överklagande måste resultera i ett beslut, oavsett om det ursprungliga beslutet ändras eller inte. Vid omprövning i samband *med* överklagande som innebär att universitetet kommer fram till att beslutet *inte* ska ändras behöver universitetet inte fatta något formellt beslut. Det räcker att, vid överlämnande av överklagandet, informera överinstansen om att universitetet inte har funnit skäl att ändra beslutet enligt 38 § FL.

Begäran om ändring eller överklagande?

Det kan ibland vara svårt att avgöra om en person avser att överklaga ett beslut eller om han eller hon vill att universitetet ska ompröva och ändra beslutet enligt personens önskemål. Läs mer om det i avsnitt 1.3.

6.3 Särskilt om anställningsärenden och befordringsärenden

Anställningsärenden är s.k. flerparsärenden. Av bestämmelsen i 38 § FL följer att universitetet inte med stöd av denna bestämmelse kan ändra ett beslut till någons nackdel. Universitetet kan alltså inte ändra ett överklagat anställningsbeslut, även om universitetet själv ser att beslutet är uppenbart oriktigt och därför räknar med att beslutet kommer att ändras av ÖNH. En ändring av beslutet skulle ju vara till nackdel för en enskild part, och det är normalt inte tillåtet enligt 38 § FL.

När det gäller överklaganden av beslut vid *ansökan om befordran* enligt 4 kap 12 c § högskoleförordningen är det dock annorlunda. Här finns bara en part och universitetet får alltså ändra sitt beslut om förutsättningarna i 38 § FL är uppfyllda.

UMEÅ UNIVERSITET

7 Rättidsprövning

7.1 Överklagandetidens längd

När ett överklagande kommer in ska universitetet pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Med "rätt tid" menas att överklagandet ska ha kommit in inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Det är alltså den frist på tre veckor som regleras i 44 § FL, eller den frist som avses enligt föreskrift i någon specialförfattning, som menas med "rätt tid". Det är tidpunkten för när den enskilde underrättades om beslutet genom universitetets åtgärder som är avgörande för beräkning av fristen, t.ex. genom delgivning. Tidsfristen börjar alltså t.ex. inte löpa om den enskilde får kännedom om beslutet på något annat sätt än genom en åtgärd som universitetet själv har vidtagit.

Rättidsprövning är särskilt viktig i anställningsärenden eftersom dessa ärenden är flerpartsärenden. För dessa finns en specialreglering i anställningsförordningens 22 §. När informationen enligt 7 § första stycket anställningsförordningen ska lämnas om ett anställningsbeslut, ska informeras om att tiden för överklagande av beslutet räknas från den dag då informationen lämnades på myndighetens anslagstavla.

Infaller slutdagen på en lördag, söndag, midsommarafton, julafton, nyårsafton eller annan allmän helgdag är slutdagen i stället nästa vardag, se lagen (1930:173) om beräkning av lagstadg tid.

Det är klaganden som står risken för att ett överklagande kommer in i rätt tid. Det innebär att om ett överklagande inte når universitetet inom treveckorsfristen är det den klagande som drabbas genom att överklagandet avvisas, se avsnitt 7.3.

Ett överklagande har kommit in till universitetet när det har anlät till myndigheten. Det ska ha kommit in före kl. 24.00. Om överklagandet finns i universitetets (fysiska) brevlåda på morgonen, anses det ha kommit in före kl. 24.00 dagen innan.

Om överklagandet har skickats med post anses det ha kommit in när det avskilts för myndigheten på postanstalten. Det spelar ingen roll om myndigheten har möjlighet att komma åt posten eller inte. Ett överklagande som kommer in med post ska med anledning av detta anses ha kommit in till myndigheten dagen före den dag då det kommer med posten till universitetet. Ingen utredning behöver göras av om den aktuella försändelsen har avskilts för myndighetens räkning före eller efter midnatt.

Om ett överklagande har lämnats till en behörig tjänsteman, t.ex. i dennes hem, anses det ha kommit till universitetet den dagen.

UMEÅ UNIVERSITET

Om universitetet inte vet när den som har klagat har tagit del av beslutet, ska universitetet som huvudregel utgå från att överklagandet har kommit in i rätt tid. En närmare undersökning kan dock behöva göras ifall omständigheterna gör det sannolikt att tiden för överklagandet har överskridits.

7.2 Ändring av beslut och rättidsprövning

När ett överklagande kommer in till universitetet ska universitetet överväga om det finns anledning att ändra beslutet, se avsnitt 6. Därefter ska en rättidsprövning göras.

7.3 Vad ska universitetet göra om överklagandet har kommit in för sent?

Överklagandet ska avvisas

Om överklagandet har kommit in för sent ska det avvisas. Det innebär att handlingarna inte ska skickas vidare till ÖNH eller förvaltningsrätten. Ett avvisningsbeslut förutsätter att universitetet vet vilken dag eller tid klaganden fick del av beslutet. Observera dock att för anställningsärenden finns en specialreglering i anställningsförordningens 22 § (se p 7.1 tredje stycket ovan).

Om universitetet inte vet detta bör utgångspunkten vara att skrivelsen har kommit in i rätt tid, eftersom det är universitetet som har bevisbördan för att överklagandet kom in för sent.

Som exempel är det inte tillräckligt att den klagande skriver att han eller hon vet att överklagandet har kommit in för sent för att universitetet ska kunna konstatera att överklagandet kom in för sent. Universitetet måste kunna hänvisa till någon form av tidsangivelse för att kunna bevisa att överklagandet kom in för sent (t.ex. en viss dag).

I situationer när det inte klart framgår att överklagandet har kommit in för sent behöver någon större utredning inte vidtas. I de fallen bedöms överklagandet ha kommit in i rätt tid.

Ett avvisningsbeslut skrivs som ett separat beslut. I anslutning till beslutet ska en överklagandehänvisning lämnas och klaganden ska underrättas om beslutet. Se exempel på avvisningsbeslut i bilaga 2.

Felaktig eller ofullständig överklagandehänvisning och felaktigt överlämnande till överinstans I 45 § andra stycket FL finns två undantag från huvudregeln om att ett försent inkommet överklagande ska avvisas av universitetet. För det första ska ett överklagande inte avvisas om förseningen beror på att universitetet inte har lämnat en korrekt underrättelse om hur man överklagar. Kravet på att underrättelsen ska vara korrekt innebär att universitetet dels måste ha lämnat en underrättelse om hur man överklagar i ett fall när ett beslut får överklagas, dels att innehållet i en lämnad underrättelse ska vara sakligt sett riktigt när det gäller överklagandetiden.

För det andra ska ett överklagande heller inte avvisas om överklagandet kommit in till överinstansen inom överklagandetiden. Av 47 § andra stycket FL följer att överinstansen i en sådan situation ska hjälpa klaganden genom att vidarebefordra överklagandet till

UMEÅ UNIVERSITET

universitetet utan att själv pröva om det har kommit in i rätt tid. Överinstansen ska samtidigt meddela vilken dag överklagandet kom in dit, t.ex. genom att ankomststämpla skrivelsen. När överinstansen har vidarebefordrat överklagandet till universitetet åligger det universitetet att handlägga ärendet på samma sätt som om överklagandet hade kommit direkt till universitetet. Om överklagandet kom in till överinstansen inom treveckorsfristen anses överklagandet ha kommit in i rätt tid till universitetet.

7.4 Vad ska universitetet göra om överklagandet har kommit in i rätt tid?

Om universitetet anser att överklagandet har kommit in i rätt tid ska skrivelsen och övriga handlingar överlämnas till överinstansen. Universitetet behöver inte meddela något formellt beslut om att överklagandet har kommit in i rätt tid. Det är dock lämpligt att på missivet eller yttrandet som skickas tillsammans med överklagandet ange att överklagandet har kommit in i rätt tid.

Observera att överinstansen kan bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition).

UMEÅ UNIVERSITET

8 Överlämna överklagandet till överinstansen – med eller utan yttrande?

8.1 När ska överklagandet överlämnas till överinstansen?

Förutsättningar för överlämnande

Universitetet ska lämna över överklagandet till överinstansen

1. oavsett om beslutet ändrats helt i enlighet med den klagandes begäran eller inte (se avsnitt 6), och

2. om överklagandet har kommit in i rätt tid (se avsnitt 7).

Om universitetet ändrar beslutet helt eller delvis, ska överklagandet anses omfatta det nya beslutet.

Inom vilken tid ska överlämnandet ske?

Normalt bör överlämnandet ske inom en vecka. JO har upprepade gånger framhållit detta och kritiserat myndigheter för dröjsmål.

I vissa ärenden framgår det av överklagandet eller av omständigheterna att en mindre utredning sannolikt skulle innebära att universitetet får in de uppgifter som behövs för att universitetet ska kunna ändra beslutet på det sätt som parten vill. I sådana ärenden finns det utrymme att göra ytterligare utredningar eller avvakta kompletterande uppgifter, under förutsättning att det går snabbt. Maxgränsen för överlämnandet går i sådana fall vid ca två veckor.

8.2 Överlämna med eller utan yttrande?

Det finns inte någon *skyldighet* för beslutsmyndigheten att bifoga ett eget yttrande i samband med överlämnandet av ett överklagande. Det har i stället lämnats åt myndigheten att själv från fall till fall avgöra om den bör bifoga ett eget yttrande.

Universitetet bör dock skriva ett yttrande i följande situationer:

- om ärendet är rörigt eller svårbedömt
- vid behov av att förtydliga en beslutsmotivering
- för att kommentera nya relevanta uppgifter eller argument som kommit fram i överklagandet
- vid begäran från överinstansen (se avsnitt 8.4)

UMEÅ UNIVERSITET

Kan man överlämna yttrandet senare?

Om det inte är möjligt att skriva ett yttrande utan att tiden för när ett överklagande ska lämnas över till överinstansen fördröjs bör man överlämna överklagandet utan yttrande. Man bör samtidigt informera överinstansen om att universitetet önskar yttra sig innan ärendet avgörs, helst med angivande av en tidpunkt när yttrandet senast kommer att skickas in. Vid överklagande av anställningsärenden är detta det förfaringsätt som normalt används.

8.3 Vilket innehåll ska ett yttrande ha?

Ett yttrande ska alltid innehålla följande uppgifter:

- Information om den nya prövningen av beslutet och rättidsprövningen
- Universitetets inställning till överklagandet
- Universitetets bedömning

Information om den nya prövningen av beslutet och rättidsprövningen skrivs så här:

”Umeå universitet har inte funnit skäl att ändra beslutet enligt 38 § FL (2017:900).
Överklagandet har kommit in i rätt tid.”

Inställning

Kom ihåg att ange inställning till alla yrkanden som kan komma att prövas av överinstansen. De alternativ som kan förekomma är att universitetets att överklagandet ska avslås vilket är vanligast förekommande, men universitetets inställning kan även vara att överklagandet ska avvisas eller att ärendet ska skrivas av. Se exempel 1–4 nedan. Ibland kan det bli aktuellt att ha en första inställning och en andra inställning, exempelvis om universitetet i första hand anser att överklagandet ska avvisas, men är osäker på om överinstansen kommer att hålla med om det – se exempel 5.

Exempel 1 (helt avslag): Umeå universitet anser att överklagandet ska avslås.

Exempel 2 (delvis ändring): Umeå universitet anser att överklagandet ska avslås i den del beslutet inte har ändrats av universitetet.

Exempel 3 (avvisning, t.ex. för att det inte finns något överklagbart beslut): Umeå universitet anser att överklagandet ska avvisas.

UMEÅ UNIVERSITET

Exempel 4 (avskrivning, t.ex. för att studenten har återkallat överklagandet): Umeå universitet anser att överklagandet ska skrivas av.

Exempel 5 (första och andrahandsinställningar): Umeå universitet anser att överklagandet i första hand ska avvisas. I andra hand anser universitetet att överklagandet ska avslås.

Observera att även för det fall universitetet efter omprövning har ändrat beslutet i sin helhet ska detta överlämnas till överinstansen. I dessa fall bör text enligt exempel 1 ovan anges

Bedömning

Bedömningen i ett yttrande motsvarar motiveringen av ett beslut. Det är den viktigaste delen i ett yttrande. I bedömningen ska det framgå hur universitetet har bedömt omständigheterna i ärendet i förhållande till de bestämmelser och den praxis som gäller för den aktuella situationen. Argument eller grunder som är relevanta och som inte tidigare har bemötts bör bemötas i yttrandet.

Vid behov kan ett yttrande även innehålla följande uppgifter:

- Bestämmelser (lagrum, universitetets egna regelverk m.m.)
- Bakgrund
- Information eller upplysningar

Bestämmelser

Bestämmelser behöver inte alltid anges, men det är oftast bra att ha dem med. Det kan också vara ett sätt att kontrollera att man som handläggare har stöd för sin uppfattning och har tänkt rätt. Det är vidare lämpligt att ha med bestämmelser i ovanliga ärenden eller i den mån det behövs för att yttrandet ska bli begripligt.

När man har med bestämmelser i yttrandet skriver man laghänvisningar först, sedan hänvisningar till förordningsbestämmelser och sist hänvisningar till föreskrifter och allmänna råd.

Under denna rubrik kan man även hänvisa till eventuella förarbeten, praxis eller rättsliga ställningstaganden som är relevanta för ärendet. Om man hänvisar till annat än bestämmelser skriver man "Bestämmelser m.m."

Bakgrund

Det är ofta lämpligt att ha med ett kortfattat bakgrundsavsnitt i yttrandet där man förklarar vad som har hänt i ärendet, vilka handlingar som har skickats in och vad klaganden har framfört i sitt överklagande. Bakgrundsavsnittet bör skrivas i kronologisk ordning.

UMEÅ UNIVERSITET

Information eller upplysningar

Vid behov kan ett yttrande även innehålla information eller upplysningar. Dessa skriver man i sådana fall lämpligen sist under en egen rubrik "Information" eller "Upplysningar". Det kan exempelvis behövas om den klagande samtidigt med överklagandet ansöker om något annat eller vill ha svar på en fråga. I sådana fall bör universitetet upplysa överinstansen om att universitetet har tagit hand om yrkandet eller besvarat frågan.

8.4 Överinstansens begäran om yttrande

Ibland begär överinstansen ett yttrande från universitetet. En sådan begäran kan komma in av olika anledningar:

- Dels när universitetet har skickat över ärendet till överinstansen utan att bifoga något yttrande.
- Dels när universitetet redan har yttrat sig, men överinstansen av något skäl vill ha ytterligare ett tydliggörande.

Om överinstansen begär eller förelägger universitetet att lämna ett yttrande har universitetet en *skyldighet* att lämna ett svar. Om universitetet däremot får en handling från en överinstans "för kännedom" eller om överinstansen "ger universitetet tillfälle att yttra sig" behöver universitetet inte yttra sig om universitetet anser att det inte behövs.

Om begäran/föreläggande om yttrande är specificerad till en viss fråga måste universitetet svara på just den frågan. Men om universitetet då även vill yttra sig om något annat har universitetet möjlighet att göra det.

ÖNH har även information på sin webbplats, www.onh.se

UMEÅ UNIVERSITET

9 Återkallelse av ett överklagande

9.1 Allmänt om återkallelse

Om en part har skickat in ett överklagande till universitetet men sedan ångrar sitt överklagande, kan denne återkalla överklagandet innan överinstansen har fattat sitt beslut.

9.2 Hur ska återkallelse ske?

Det finns inga regler för hur man ska göra om man vill ta tillbaka ett överklagande. En vanlig uppfattning är dock att en återkallelse bör vara skriftlig, för att man verkligen ska vara säker på att parten vill ta tillbaka sitt överklagande. En återkallelse är skriftlig om den kommer in via vanlig post, e-post eller fax.

Om någon ringer eller besöker universitetet kan universitetet ta emot en muntlig återkallelse som universitetet skriver ner den i en tjänsteanteckning. Det är viktigt att den som tar emot ett samtal där någon önskar återkalla sitt överklagande gör en detaljerad tjänsteanteckning över vad personen har sagt. Om akten ännu inte har skickats till överinstansen bifogas anteckningen till akten. Tänk på att då lägga den tjänsteanteckningen längst fram i akten, eller tydligt markera den i e-posten, så att överinstansen ser den genast när de börjar handlägga ärendet!

Har ärendet redan har skickats till överinstansen, ska man skicka tjänsteanteckningen separat. Då måste överinstansen så snart som möjligt få kännedom om återkallelsen, så att den inte hinner avgöra ärendet eller börja handlägga ärendet i onödan. Om det bedöms vara brådskande, kan man uppmana den enskilde att ringa till överinstansen direkt och meddela att överklagandet återkallas.

När man skickar tjänsteanteckningen till överinstansen behöver man inte bifoga något särskilt yttrande.

9.3 När kan återkallelse ske?

En part kan återkalla sitt överklagande fram till dess att överinstansen har meddelat ett slutligt beslut i ärendet. Men även om en återkallelse kommit in för sent ska den överlämnas till överinstansen för handläggning där.

9.4 Överinstansen prövar återkallelsen

När överinstansen får återkallelsen ska den pröva om ärendet ska skrivas av till följd av återkallelsen. Det är alltså inte universitetet som gör den prövningen. Det gäller även om

UMEÅ UNIVERSITET

universitetet inte har hunnit överlämna överklagandet till överinstansen. I det fallet lämnas överklagandet och återkallelsen samtidigt över till överinstansen.

Regeln att universitetet alltid ska skicka över en återkallelse till överinstansen gäller inte om universitetet har avvisat ett överklagande på grund av att det har kommit in för sent. I det fallet ska varken överklagandet eller återkallelsen skickas vidare till överinstansen.

I alla andra fall ska ett överklagande och en eventuell återkallelse alltid skickas till överinstansen och det ska ske skyndsamt. Det gäller även när universitetet gjort en omprövning av beslutet och ändrat det helt eller delvis i enlighet med partens begäran och parten uppger sig vara nöjd med omprövningsbeslutet.

9.5 [Vad gäller om någon ångrar sin återkallelse?](#)

En part kan ta tillbaka sin återkallelse så länge överinstansen inte har skrivit av ärendet.

Om återtagandet görs innan ärendet har skrivits av, ska överklagandet handläggas som om det aldrig hade återkallats. Det gäller oavsett om överklagandetiden löpt ut eller inte. Det innebär att överklagandet ska avgöras i sak av överinstansen.

Om återtagandet däremot sker efter det att ärendet har skrivits av, kan överinstansen normalt inte handlägga överklagandet. Parten kan i stället skicka in ett nytt överklagande – förutsatt att den ordinarie överklagandetiden då inte har gått ut.

Om överinstansen har skrivit av målet eller ärendet och överklagandetiden har löpt ut, har parten ingen möjlighet att överklaga beslutet på nytt. Ett nytt överklagande kommer alltså inte att prövas av överinstansen i det fallet.

UMEÅ UNIVERSITET

10 Återförvisning av ett överklagande

10.1 Allmänt om återförvisning

När ett förvaltningsbeslut överklagas fattar överinstansen normalt ett beslut som innebär att överklagandet bifalls eller avslås. Men ibland anser överinstansen att den beslutande myndigheten i stället bör fatta ett nytt beslut i saken. Då kan målet eller ärendet återförvisas till myndigheten.

Överinstansens beslut om återförvisning är ett slutligt beslut. Det betyder att överinstansen genom återförvisningsbeslutet har prövat överklagandet och skiljt sig från ärendet. Återförvisningsbeslut kan i regel inte överklagas.

Ibland upphäver eller undanröjer överinstansen det överklagade beslutet i samband med att den beslutar om återförvisning. Detta har ingen praktisk betydelse eftersom den beslutande myndigheten alltid måste fatta ett nytt beslut efter återförvisning. I en del fall behöver ärendet utredas ytterligare innan beslut kan fattas.

Ett återförvisat ärende ska handläggas med förtur. Det innebär att universitetet bör återuppta handläggningen av ärendet så snart som möjligt och senast inom en vecka efter det att universitetet fick återförvisningsbeslutet. Ett beslut ska fattas snarast möjligt efter det att en eventuell utredning har gjorts. Om överinstansen har tagit ställning i en sakfråga i återförvisningsbeslutet är universitetet i regel skyldig att följa beslutet. Undantag kan exempelvis gälla om det har inträffat nya omständigheter efter beslutet.

Det nya beslutet som myndigheten fattar på grund av återförvisningen kan överklagas på vanligt sätt och kan på så sätt komma att prövas av överinstansen.

10.2 Varför återförvisas ett ärende?

En överinstans kan återförvisa ett ärende till beslutsmyndigheten av olika skäl. Anledningen till att ärendet återförvisas ska framgå av skälen för beslutet. Gemensamt för alla de omständigheter som kan leda till återförvisning är att den enskilde ska få en möjlighet till prövning av sitt ärende i hela dess vidd i mer än en instans.

Ytterligare utredning behövs

Återförvisning kan beslutas om ytterligare utredning behövs i ärendet och det är lämpligt att utredningen görs i den lägre instansen.

UMEÅ UNIVERSITET

Brister i beslutet

Återförvisning kan också ske om överinstansen anser att det föreligger så stora brister i utformningen av det överklagade beslutet, att den beslutande myndigheten bör fatta ett nytt beslut. Myndigheten kan ha motiverat beslutet så bristfälligt att det inte går att utläsa vad myndigheten prövat eller vad beslutet grundas på.

Felaktig avvisning

En annan situation då det kan bli aktuellt med återförvisning är när avvisning har skett av formella skäl, men överinstansen anser att en materiell prövning ska ske. Om myndigheten har avvisat en ansökan på grund av att den inte är formellt korrekt, har myndigheten inte prövat ansökan i sak. Om överinstansen anser att en sakprövning kan ske, kan den återförvisa ärendet till myndigheten som då ska pröva om ansökan kan bifallas.

Bristande kommunikering

Om en myndighet inte följer de regler om kommunikering som finns i FL, har beslutet i ärendet inte kommit till i laga ordning. Efter överklagande kan det då, beroende på omständigheterna, bli aktuellt för överinstansen att upphäva beslutet och återförvisa det till beslutsmyndigheten för ny behandling.

Nya yrkanden i överinstansen

Om klaganden kommer in med nya yrkanden till överinstansen, överlämnas yrkandena till beslutsmyndigheten om den kan pröva dessa. Ett sådant överlämnande utgör också ett slags återförvisning.

Nya uppgifter i överinstansen

Om nya uppgifter eller handlingar har kommit in till överinstansen efter det att universitetet överlämnat ärendet, kan överinstansen återförvisa ärendet till universitetet då den anser att bedömningen av de nya uppgifterna bör göras av universitetet som första instans.

UMEÅ UNIVERSITET

11 Diarieföring

Överklagandet, och andra handlingar i överklagandeärendet, ska diarieföras. Om diarieföring inte redan skett av handlingen ska handläggaren alltid skicka överklagandet och annan handling i ärendet till registraturen för diarieföring. Genom diarieföringen utses behörig handläggare för ärendet och den säkerställer att all dokumentation kommer rätt handläggare till handa.

12 Källhänvisningar

Prop. 1985/86:80 om ny förvaltningslag

Prop. 2016/17:180 En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag

Hellners/Malmqvist, FL med kommentarer, 3 uppl., 2010

UKÄ 2018: Höskolornas handläggning av överklaganden

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 1 – Exempel på överklagandehänvisning

Den som har fått ett beslut som kan överklagas ska i anslutning till det skriftliga beslutet få den information som följer av nedanstående tre exempel beroende på till vilken instans överklagan ska ske:

Överklagande till förvaltningsrätt

Hur man överklagar

Vill du överklaga detta beslut kan du skriva till Förvaltningsrätten i Umeå. Överklagandet ska dock adresseras till – skickas till - Umeå universitet, Registrator, 901 87 Umeå eller till registrator@umu.se och måste ha kommit in hit inom tre veckor från den dag du tog del av beslutet.

I överklagandet ska du skriva

- vilket beslut du vill ha ändrat
- datum för beslutet
- vilken ändring du vill ha
- ditt namn
- ditt personnummer
- din adress
- ditt telefonnummer.

Vad händer med överklagandet?

När vi får ditt överklagande kontrollerar vi först om det kommit in i tid. Vi prövar endast överklaganden som skickats in i tid. Därefter undersöker vi om vi kan ändra beslutet på det sätt du begärt. Oavsett om beslutet ändras eller inte, kommer ditt ärende att överlämnas till förvaltningsrätten.

När förvaltningsrätten prövat ditt överklagande skickar de ett beslut till dig.

UMEÅ UNIVERSITET

Överklagande till Överklagandenämnden för högskolan

Hur man överklagar

Vill du överklaga detta beslut kan du skriva till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). Överklagandet ska dock adresseras till – skickas till - Umeå universitet, Registrator, 901 87 Umeå eller registrator@umu.se och måste ha kommit in hit inom tre veckor från den dag du tog del av beslutet.

I överklagandet ska du skriva

- vilket beslut du vill ha ändrat
- datum för beslutet
- vilken ändring du vill ha
- ditt namn
- ditt personnummer
- din adress
- ditt telefonnummer.

Vad händer med överklagandet?

När vi får ditt överklagande kontrollerar vi först om det kommit in i tid. Vi prövar endast överklaganden som skickats in i tid. Därefter undersöker vi om vi kan ändra beslutet på det sätt du begärt. Oavsett om beslutet ändras eller inte, kommer ditt ärende att överlämnas till ÖNH.

När ÖNH prövat ditt överklagande skickar de ett beslut till dig.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 2 – Exempel på avvisningsbeslut

Beslut

Umeå universitet (Umu) avvisar överklagandet.

Bestämmelser

Enligt 44 § FL (2017:900) ska ett överklagande ha kommit in till den myndighet som har meddelat beslutet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Bakgrund

Umu beslutade den **DATUM1** att du inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen till utbildning på grundnivå. Du har i ditt överklagande uppgett att du tog del av beslutet den **DATUM2**. Du överklagade därefter beslutet den **DATUM3**.

Bedömning

Ditt överklagande av beslutet kom in till Umu den **DATUM3**. Det är mer än tre veckor efter den dag **DATUM2** du tog del av beslutet. Ditt överklagande har därför kommit in för sent och ska avvisas.

Hur man överklagar

Vill du överklaga detta beslut kan du skriva till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). Överklagandet ska dock adresseras till – skickas till - Umeå universitet, Registrator, 901 87 Umeå eller registrator@umu.se och måste ha kommit in hit inom tre veckor från den dag du tog del av beslutet.

I överklagandet ska du skriva

- vilket beslut du vill ha ändrat
- datum för beslutet
- vilken ändring du vill ha
- ditt namn
- ditt personnummer
- din adress

UMEÅ UNIVERSITET

- ditt telefonnummer

Förslag på meddelande om avvisningsbeslutet på engelska

On December 12, 2018, Umeå University made a decision regarding the appointment of an Assistant Professor in Technical Chemistry. Umeå University made the decision official on December 13, 2018. In your appeal, you stated that you took part of the decision on December 13, 2018.

You appealed the decision, which was received at the registry of Umeå University on January 4, 2019. That is more than three weeks after December 13, 2018 when you took part of the decision. Your appeal was not delivered in time and will therefore be dismissed. The official decision is attached this e-mail.

If you want to appeal this decision, you can find more information here:

<https://www.umu.se/en/work-with-us/appeals/>

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 3 – Vilka beslut kan överklagas till ÖNH?

Följande beslut kan överklagas till ÖNH enligt 12 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100):

1. beslut om anställning vid en högskola, med undantag av beslut om anställning som doktorand eller som lektor vid en befordran enligt 4 kap. 12 c § högskoleförordningen,
2. beslut enligt 4 kap. 13 § att avslå en ansökan om befordran,
3. beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå och beslut att inte göra undantag från behörighetsvillkoren i fall som avses i 7 kap. 3 § andra meningen eller 28 § andra stycket högskoleförordningen,
4. beslut om tillgodoräknande av utbildning eller yrkesverksamhet,
5. avslag på en students begäran om befrielse från ett obligatoriskt utbildningsmoment,
6. beslut att dra in resurser för en doktorands utbildning enligt 6 kap. 30 § högskoleförordningen och beslut att en doktorand inte ska få tillbaka resurserna enligt 6 kap. 31 § samma förordning,
7. avslag på en students begäran att få examensbevis eller kursbevis, och
8. beslut att inte bevilja den som är antagen till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå anstånd med att påbörja studierna eller att få fortsätta sina studier efter studieuppehåll.

Övriga beslut som kan överklagas till ÖNH

- Vissa beslut av ett universitet eller en högskola med staten som huvudman på den grunden att beslutet strider mot diskrimineringsförbuden eller förbudet mot repressalier enligt diskrimineringslagen (2008:576)
- Beslut om att kräva tillbaka utbildningsbidrag för doktorander enligt förordningen (1995:938) om utbildningsbidrag för doktorander)

UMEÅ UNIVERSITET

- Beslut av ett universitet eller en högskola att ge en studentsammanslutning ställning som studentkår eller om en studentkår inte längre ska ha en sådan ställning enligt studentkårsförordningen (2009:769)
- Beslut att stänga av en student som inte betalat sin studieavgift enligt förordningen (2010:543) om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor
- Beslut om utbildningsbidrag enligt förordningen (2016:706) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå
- Vissa beslut enligt 12 § förvaltningslagen (2017:900) att avslå en begäran om att högskolan ska avgöra ett ärende.

När det gäller utbildning inom yrkeshögskolan får följande beslut överklagas till ÖNH enligt förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan:

- Beslut av en ansvarig utbildningsanordnare om avslag på en studerandes begäran att få examensbevis eller utbildningsbevis
- Beslut av ett statligt universitet eller en högskola om behörighet till utbildningen, beslut om tillgodoräknande och beslut om anstånd eller studieuppehåll.

Vidare får följande beslut överklagas till ÖNH enligt förordning (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar lärar- eller förskolläraryxamen:

- Beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen till sådan utbildning som avses i denna förordning
- Beslut att inte göra undantag från behörighetsvillkoren i fall som avses i 7 kap. 3 § andra meningen högskoleförordningen
- Beslut om tillgodoräknande av utbildning eller verksamhet enligt 6 kap. 8 § högskoleförordningen
- Beslut att avslå en students begäran om befrielse från ett obligatoriskt utbildningsmoment
- Beslut att avslå en begäran om att få examensbevis eller kursbevis.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 4 – Vilka dokument ska skickas med överklagandet till ÖNH?

Antagningsärenden

1. Ansökningshandlingarna (även de handlingar i antagningssystemet NyA som legat till grund för beslutet)
2. Eventuella yttranden under beredningen av ansökan från institutioner, kursansvarige eller liknande
3. Antagningsbeskedet
4. Överklagandet med eventuella bilagor

Anställningsärenden

1. Lärosätets beslut om anställningsprofil samt ledigkungörelsen
2. Ansökningshandlingar för den anställda samt den/de klagande. Eventuella vetenskapliga arbeten behöver inte bifogas. De tas in vid behov.
3. Eventuella sakkunnigutlåtanden, yttranden från rekryteringsgrupp eller liknande
4. Eventuella yttranden över de sökande från läraranställningskommitté, fakultetsnämnd eller liknande
5. Anställningsbeslutet
6. Överklagandet med eventuella bilagor

Övriga ärenden

1. Ansökningshandlingarna
2. Eventuella yttranden under beredningen av ansökan från institutioner, kursansvarige eller liknande
3. Det överklagade beslutet
4. Överklagandet med eventuella bilagor

Vid överklagande där ÖNH är överinstans finns ytterligare information på ÖNH:s hemsida. Notera att ÖNH i första hand vill få överklaganden inklusive medföljande dokument via e-post.

<https://www.onh.se/information-till-hogskolorna>.